

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

REZOLUȚII

CONSILIU

Rezoluție a Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului privind formarea profesională a judecătorilor, a procurorilor și a personalului din justiție în cadrul Uniunii Europene

(2008/C 299/01)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE ȘI REPREZENTANȚII GUVERNELOR STATELOR MEMBRE, REUNIȚI ÎN CADRUL CONSILIULUI,

întrucât:

- (1) Judecătorii și procurorii naționali joacă un rol crucial în garantarea respectării dreptului Uniunii Europene. Interacțiunea eficientă dintre judecătorii naționali și Curtea Europeană de Justiție în cadrul procedurilor de obținere a unei hotărâri preliminare a Curții Europene de Justiție privind validitatea și/sau interpretarea unor dispoziții ale dreptului european este de primă importanță în vederea asigurării coerenței sistemului juridic european. În acest context, se atrage în mod special atenția asupra existenței unei proceduri urgente de obținere a unei hotărâri preliminare privind spațiul de libertate, securitate și justiție.
- (2) Consiliul European reunit la Tampere în octombrie 1999 a plasat crearea spațiului de libertate, securitate și justiție în prim-planul agendei politice. În vederea realizării acestui obiectiv, Consiliul European a desemnat principiul recunoașterii reciproce ca fiind piatra de temelie a cooperării judiciare atât în materie civilă, cât și în materie penală în cadrul Uniunii Europene.
- (3) Instanțele, parchetele și alte autorități naționale competente de pe întreg teritoriul Uniunii Europene pot emite hotărâri în diferitele etape ale procedurilor civile și penale. În virtutea principiului recunoașterii reciproce, respectivele hotărâri sunt recunoscute și puse în aplicare, în conformitate cu actul legislativ aplicabil, în alt stat membru decât cel în care au fost pronunțate. Toți judecătorii și procurorii din Uniunea Europeană se pot afla în situația de a trebui să aplice o hotărâre în domeniile civil și penal pronunțată într-un alt stat membru.
- (4) În vederea aplicării corecte a principiului recunoașterii reciproce, statele membre și autoritățile judiciare ale acestora trebuie să aibă încredere reciprocă în sistemele juridice ale celorlalte state. În plus, intensificarea cooperării judiciare, precum cea prin intermediul contactelor directe

dintre autoritățile judiciare, în special prin rețelele judiciare europene și Eurojust, poate avea loc numai într-o atmosferă de încredere reciprocă și de înțelegere reciprocă între autoritățile judiciare.

- (5) Programul de la Haga din 2004 ⁽¹⁾, a subliniat necesitatea consolidării încrederii reciproce invitând la un efort evident de îmbunătățire a cunoașterii reciproce între autoritățile judiciare și diferitele sisteme juridice, de promovare a programelor de schimb destinate acestor autorități și de includere sistematică în formarea profesională a acestora a unei componente referitoare la Uniunea Europeană.
- (6) În Comunicarea Comisiei Europene din 29 iunie 2006 ⁽²⁾ privind formarea profesională judiciară în Uniunea Europeană s-a subliniat necesitatea dezvoltării formării profesionale judiciare pentru a face mai eficiente și mai vizibile progresele înregistrate în crearea spațiului de libertate, securitate și justiție. În comunicare s-a subliniat în special necesitatea de a familiariza juriștii cu instrumentele juridice ale Uniunii Europene, de a îmbunătăți înțelegerea reciprocă a sistemelor juridice ale statelor membre și de a extinde învățarea limbilor străine. Accentuând faptul că le revine în primul rând statelor membre misiunea de a integra pe deplin dimensiunea europeană în cadrul activităților lor naționale, în comunicare s-a evidențiat, de asemenea, necesitatea elaborării unui tip de formare profesională mai integrat, conceput și pus în aplicare la nivel european.
- (7) Încrederea reciprocă se bazează mai ales pe certitudinea că toți judecătorii, procurorii și personalul din justiție (precum asistenții, referenții și grefierii) din cadrul Uniunii Europene beneficiază de o formare profesională corespunzătoare. Formarea profesională a judecătorilor, a procurorilor și a personalului din justiție reprezintă, așadar, un mijloc esențial de favorizare a recunoașterii reciproce.

⁽¹⁾ JO C 53, 3.3.2005, p. 1.

⁽²⁾ COM(2006) 356 final.

- (8) O formare profesională judiciară corespunzătoare presupune, în special, ca toți judecătorii, procurorii și personalul din justiție să beneficieze de o cunoaștere suficientă a instrumentelor de cooperare europeană și să valorifice la maxim dreptul primar și derivat al Uniunii Europene. Această formare profesională ar trebui să acopere toate aspectele care au legătură cu dezvoltarea pieței interne și a spațiului de libertate, securitate și justiție. Aceasta ar trebui să contribuie la cunoașterea corespunzătoare a dreptului și a sistemelor juridice ale celorlalte state membre ale Uniunii Europene și să promoveze cursuri pertinente de drept comparat.
- (9) În urma intrării în vigoare a Tratatului privind Uniunea Europeană, câteva organisme europene, precum Academia de Drept European (*Europäische Rechtsakademie*) (ERA) și Centrul european pentru judecători și avocați din cadrul Institutului European de Administrație Publică (EIPA), au organizat cursuri de formare destinate profesioniștilor din domeniul justiției și personalului din justiție, care se axează în principal pe dreptul european primar și derivat.
- (10) Rețeaua Europeană de Formare Judiciară (EJTN), înființată în octombrie 2000, este o asociație care cuprinde instituțiile statelor membre responsabile de formarea judecătorilor și a procurorilor. Obiectivul acesteia este promovarea și organizarea programelor de formare pentru judecătorii și procurorii statelor membre și pentru formatorii acestora. În acest scop, EJTN organizează executarea activităților din catalogul de oportunități de formare transfrontalieră. EJTN este de asemenea responsabilă de punerea în aplicare a unui program de schimb pentru autoritățile judiciare.
- (11) Programul de la Haga a indicat faptul că EJTN ar trebui sprijinită de către Uniune. În rezoluția sa din 24 septembrie 2002 ⁽¹⁾, Parlamentul European a subliniat importanța EJTN.
- (12) Începând din 1996, programele financiare ale Uniunii Europene au susținut activități de formare judiciară organizate de instituții de formare profesională naționale și de organisme europene precum ERA, EIPA și EJTN. Prin Decizia 2007/126/JAI a Consiliului din 12 februarie 2007, de stabilire pentru perioada 2007-2013, în cadrul programului general „Drepturile fundamentale și justiția”, a programului specific „Justiția penală” ⁽²⁾, s-a instituit o subvenție de funcționare pentru EJTN. ERA și EIPA sunt, de asemenea, subvenționate cu regularitate din bugetul comunitar. S-au încheiat acorduri-cadru specifice de parteneriat între Comisia Europeană și EIPA, ERA și EJTN. Aceasta din urmă este partenerul privilegiat în punerea în aplicare a unui program de schimb între autoritățile judiciare, iar eficiența acesteia ar trebui sporită.
- (13) Organismele naționale de formare profesională a personalului din justiție rămân totuși instrumentele privilegiate de difuzare a unui corp comun de cunoștințe teoretice și de aplicații practice, precum și, într-un sens mai larg, a unei culturi judiciare europene comune care, deși bazată pe unitatea asigurată de dreptul european, recunoaște în același timp diversitatea sistemelor juridice și judiciare ale statelor membre.
- (14) În vederea promovării unei încrederi reciproce veritabile între actorii judiciari ai statelor membre, este importantă adoptarea unei definiții a formării profesionale cât mai largă posibil, care să aibă drept obiectiv instituirea unei culturi judiciare comune. Pe baza unor valori și tradiții comune, o astfel de cultură judiciară europeană ar trebui, între altele, să promoveze capacitatea judecătorilor, a procurorilor și a personalului din justiție de a manifesta deschidere față de cultura și tradițiile juridice ale altor state membre și de a aborda chestiuni pertinente de deontologie.
- (15) În rezoluția sa din 9 iulie 2008 privind rolul judecătorelui național în sistemul judiciar al Uniunii Europene ⁽³⁾, Parlamentul European a subliniat cunoașterea insuficientă a dreptului european de către judecători și procurori din cauza numărului redus al celor care au urmat formări profesionale adecvate în acest domeniu. De asemenea, din rapoartele de evaluare reciproce a reieșit că judecătorii, procurorii și personalul din justiție din statele membre ale Uniunii Europene nu cunosc întotdeauna suficient de bine dreptul european și că, în general, nu apelează suficient de mult la organismele europene existente, cum ar fi Eurojust și rețelele judiciare europene, în special pentru facilitarea chestiunilor de procedură.
- (16) Judecătorii, procurorii și personalul din justiție din statele membre nu sunt încă suficient de conștienți de interesul pe care îl poate avea o mai bună dezvoltare a unei culturi judiciare europene, iar sentimentul apartenenței și al contribuției la un spațiu judiciar comun trebuie consolidat în continuare.
- (17) Învățarea unei limbi oficiale a Uniunii Europene, alta decât limba maternă a persoanei vizate, reprezintă un factor foarte important pentru judecători, procurori și personalul din justiție, între altele în vederea permiterii și a facilitării contactelor directe între autoritățile judiciare ale diferitelor state membre și în vederea stimulării interesului și a deschiderii către cultura și tradițiile juridice din alte state membre. Învățarea limbilor străine poate de asemenea contribui la participarea judecătorilor, a procurorilor și a personalului din justiție la programe de schimb, precum și la activități de formare profesională desfășurate în alte state membre.
- (18) Este esențial ca și membrii altor profesii juridice, precum avocații, să beneficieze de o formare profesională adecvată în domeniul dreptului european. Totuși, în majoritatea statelor membre profesiunile respective își organizează singure aceste formări profesionale. Prin urmare, ar fi adecvat să nu fie incluse în domeniul de aplicare al prezentei rezoluții. Acest fapt nu ar trebui totuși să excludă posibilitatea ca autoritățile naționale și Uniunea Europeană să susțină, inclusiv financiar, formarea acestor profesii juridice în domeniul dreptului european, cu condiția ca independența acestor profesii juridice să nu fie pusă în pericol.

⁽¹⁾ JO C 273 E, 14.11.2003, p. 99.

⁽²⁾ JO L 58, 24.2.2007, p. 13.

⁽³⁾ Încă nepublicată în Jurnalul Oficial.

- (19) Judecătorii și procurorii îndeplinesc sarcini distincte în statele membre. În consecință, nimic din prezenta rezoluție nu obligă statele membre să organizeze cursuri comune de formare pentru judecători și procurori.
- (20) Prezenta rezoluție ar trebui să cuprindă o clauză de revizuire privind aplicarea prezentelor linii directoare. În urma acestei revizuirii, ar trebui adoptate măsuri corespunzătoare în vederea îmbunătățirii situației după caz.
- (21) Având în vedere cele de mai sus, ar trebui să se acționeze în privința formării profesionale a judecătorilor, a procurorilor și a personalului din justiție,

ADOPTĂ PREZENTA REZOLUȚIE:

1. În situația în care organizează cursuri de formare profesională pentru judecători, procurori și personalul din justiție (precum asistenți, referenți și grefieri), statele membre ar trebui să adere la liniile directoare prezentate în cele ce urmează, fără a aduce atingere independenței judiciare sau diferitelor organizații judiciare din Uniunea Europeană.
2. Prezentele linii directoare urmăresc în principal următoarele obiective generale:
 - (a) să contribuie la dezvoltarea unei culturi judiciare europene veritabile, bazate pe diversitatea sistemelor juridice și judiciare ale statelor membre și pe unitatea asigurată de dreptul european;
 - (b) să îmbunătățească cunoașterea dreptului primar și derivat al Uniunii Europene de către judecători, procurori și personalul din justiție, inclusiv favorizarea cunoașterii procedurilor aplicate în cadrul Curții Europene de Justiție, în special procedura de obținere a unei hotărâri preliminare privind validitatea și/sau interpretarea unor dispoziții ale dreptului european;
 - (c) să promoveze, printr-o formare profesională corespunzătoare, aplicarea dreptului european de către judecători, procurori și personalul din justiție, care să respecte pe deplin drepturile fundamentale și principiile recunoscute la articolul 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană și reflectate în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene;
 - (d) să favorizeze cunoașterea sistemelor juridice și a dreptului celorlalte state membre, în special prin promovarea unor cursuri pertinente de drept comparat;
 - (e) să îmbunătățească competențele lingvistice ale judecătorilor, ale procurorilor și ale personalului din justiție de pe întregul teritoriu al Uniunii Europene;
 - (f) să favorizeze o abordare colectivă a problematicilor comune judecătorilor, procurorilor și personalului din justiție;
3. Fiecare stat membru ar trebui să întreprindă toate măsurile posibile pentru a se asigura că organismele sale naționale responsabile de formarea profesională a judecătorilor, a procurorilor și a personalului din justiție, continuând și multiplicând eforturile desfășurate în trecut,
 - (a) diseminează informații privind sistemele juridice și dreptul celorlalte state membre ale Uniunii Europene, de exemplu prin introducerea cursurilor privind dreptul comparat;
 - (b) intensifică gradul de deschidere a cursurilor naționale de formare profesională către judecătorii, procurorii și personalul din justiție din alte state membre;
 - (c) dezvoltă și stimulează schimburile directe între judecătorii, procurorii și personalul din justiție din diferitele state membre, inclusiv prin asumarea unui rol activ în cadrul Programului de schimb al autorităților judiciare⁽¹⁾, prin promovarea proiectelor de „înfrățire” (twinnings) și prin orice alte mijloace corespunzătoare;
 - (d) dezvoltă în mod efectiv, prin toate mijloacele corespunzătoare, Rețeaua Europeană de Formare Judiciară (EJTN) și participă în mod activ la activitățile acesteia.
4. În vederea realizării obiectivelor generale prezentate mai sus, statele membre ar trebui să încurajeze și, după caz, să dezvolte noi acțiuni concrete care să urmărească:
 - (a) evidențierea dimensiunii europene a funcțiilor din domeniul justiției, în special prin:
 - (a) integrarea formării profesionale privind dreptul european în cadrul programului național de formare profesională inițială, dacă există, și în cadrul programului și al programei de formare profesională continuă, cu luarea în considerare în mod corespunzător în această privință a liniilor directoare care urmează să fie elaborate în acest sens de către EJTN, cu folosirea deplină a experienței instituțiilor de formare profesională existente;
 - (b) extinderea programului de schimb la care face trimitere punctul (3) litera (c) la personalul din justiție, dacă este cazul;
 - (c) promovarea, în rândul judecătorilor, al procurorilor și al personalului din justiție, a cunoașterii a cel puțin unei alte limbi oficiale a Uniunii Europene, în special prin programe de formare profesională, și favorizarea unei astfel de cunoașteri după caz, ținându-se seama de specificul sistemului juridic și judiciar al statului membru în cauză, de exemplu în situația recrutării judecătorilor, procurorilor și membrilor personalului din justiție și în situațiile de evaluare;

(¹) Programul de schimb al autorităților judiciare se întemeiază pe articolul 49 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1605/2002 al Consiliului din 25 iunie 2002 privind regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene (JO L 248, 16.9.2002, p. 1).

- (d) favorizarea cunoașterii sistemelor juridice și a dreptului altor state membre;
 - (e) sprijinirea învățării instrumentelor europene din domeniul justiției electronice;
 - (f) utilizarea tehnicilor moderne și încurajarea învățării electronice;
- (b) adoptarea unor programe europene de formare profesională, al căror conținut ar trebui stabilit de EJTN și a căror punere în aplicare ar trebui asigurată de EJTN și/sau de membrii acesteia, precum:
- (a) unul sau mai multe module comune;
 - (b) un program comun de formare profesională destinat categoriilor specifice ale profesioniștilor în cauză, precum personalul din justiție care ocupă posturi de rang înalt, judecătorii sau procurorii specializați și formatorii;
 - (c) un program comun de formare profesională de scurtă durată care să reunească judecători, procurori și membri ai personalului din justiție din diferite state membre („cursuri europene”), a cărui organizare ar trebui atribuită inițial organismelor naționale de formare profesională.
5. EJTN și membrii săi ar trebui să joace un rol important în punerea în aplicare la nivel practic a prezentelor linii direc-
- toare. În acest scop, ar trebui adoptate măsuri corespunzătoare în vederea consolidării EJTN.
6. În vederea îndeplinirii obiectivelor de mai sus, statele membre sunt invitate să ia măsurile necesare pentru a permite membrilor EJTN să crească nivelul contribuțiilor lor financiare respective la EJTN, asigurând astfel durabilitatea funcționării acesteia.
7. Comisia și statele membre sunt invitate să ia în considerare posibilitatea revizuirii procedurilor administrative de alocare a fondurilor comunitare pentru proiecte în domeniul formării profesionale a judecătorilor, a procurorilor și a personalului din justiție, cu precădere cele organizate de organismele cu care Comisia a încheiat parteneriate-cadru, în special ERA, EIPA și EJTN, pentru ca aceste proceduri să fie simplificate și mai mult și să se permită alocarea fondurilor disponibile în termene mai scurte.
8. Statele membre și Comisia sunt invitate să asigure punerea în aplicare rapidă a prezentei rezoluții. În acest scop, Președinția și Comisia sunt de asemenea invitate să inițieze contactele necesare cu organismele europene de formare.
9. Consiliul va revizui aplicarea prezentelor linii directe în termen de patru ani de la adoptare, pe baza raportului prezentat de Comisie. Din perspectiva rezultatelor unei astfel de revizuirii, ar trebui adoptate măsuri corespunzătoare în vederea îmbunătățirii situației când și dacă este cazul.
-